

L a t w e e f c h u N w i s e s.

Nr. 2. Zettortdeenä Stä Janwar 1848.

Sinna par jaunahm grahmatahm.

Pee Eteffenhagen kunga Telgawä warr dab-
buhrt pirkt:

Luttera masa fatkisma mahzibas, isstah-
stitas ar pamahzidameem sw. Bihbeles wahr-
deem un dseefnu pantineem. Jaunekleem,
kad sawu skoblu abize beigufchi, par leelaku
lassifchanas grahmatu sagahdatas, rakstös
eespeestas Telgawä 1835, farakstitas no ne-
laika Salwes mahzitaja J. Braunschweig.

Zif scho grahmatinu effam spehjuschi pahrlub-
foht, ta skohlmeistereem un mahzitajeem pee
behrnu mahzibas buhs derriga, jo tanni tee bih-
beles wahrdi irr labbi pehz kabrtas salikti, un
jaunekki, kam weeglas galwas, tabs ir eespehs
galwä paturreht. Maksa wahkä eesetas 15 kap.
sudraba.

Kohkas grahmatina, fur eefschä atrohdamas
tahs waijadfigakas dseefmas, luhgschanas un
mahzibas preeksch saldareem un zitteem Lut-
tera draudses lohzekeem, kas pee leelahm
grahmatahm ne warr tikt. Ribgä 1847.
Rakstös eespeesta pee W. F. Häcker, maksa
neeseeta 10 kap. sudr., glehwä wahkä eeseeta
15 kap. sudr., stiprä wahkä us lihmetu pa-
pihri 20 kap. sudr. (Skattees Latweefchu
awises Nr. I.)

Za pafaule irr trakka.

Es falku, ka wiffa pafaule irr trakka, un ta
leelaka nelaimne irr tebe schi, ka strikktruhtst, ar
fo to warretu preeft. Kad es pats schihs pafau-
les zilweks, un arri traks ne buhtu, tad es is-

gudrotu tahdu lectu, kas strikkus pee trakkeem ne-
waijadfigus darritu, prohti, tahdu maifu, fo
wahzisti zwangsjakke sauz, un to wiffai pafaulei
apgebrbtu, un tad arri tahdu dampju-maschihni
isdohmatu, ar fo tai aukstu uhdeni us galwu
warretu uspumpeht.

Mihla pafaule, tu ne tizzi, ka tu trakka effi,
nahz schury, es tew to gribbu parahdiht.

Dohma tif, kad nahftu zilweks, kam gaisch
prahts, un schis zilweks ar skaidrahm azzim ta-
wu dsihshanu un skreeschanu usluhtotu, fo gan
tas dohmatu? — Un fo winsch zittu redsetu ne
ka to: ka ta semme greschahs arween ap fauli,
itt ka runzis ap freima pobdu, un ne mas ne ap-
dohma, ka ar sawu skreeschanu ne neeka warr is-
darriht! Winna skreen un sleidsahs, ka warretu
tur tikt, fur waijaga, un kad zauru gabdu ta
steigdamees skrehjusi, stahw atkal tai paschä wezzä
weeta, fur preeksch gadda bijusi. Nu fo tad
gribb ta pafaule?

Nedsi, kahds apnizzeens irr ar winnu! Nu
falki jel man, kad tu zilweku redsetu, kas ugguni
usluhtris, tai weenumehr weenä rinki apfahrt
skretu bes apstahschanas, woi tu pats ne teiftu,
tam nerram waijaga pateesi trakkam buht? Un
nu muhsu mahte, ta semme, ne darra ne fo
labbaku, es nu jautaju, ka tad nu irr ar scho
semmi? Es tew falku, es esnu labs swaighnu
prattejs, un ka astita swaighne zits naw ka semme,
kas no garra laika, ka peediehruse seewa, ar
dullu galwu skreen wiffä plattä pafaule probjam.

Zai dohma zits fo gribb, es zittadi ne warru!
Un ja es buhtu ta semme, patees es eetu zauri
probjam. — Za apfahrt skreet, bes atpubscha-
nas, weenä pnffè gandrihs iszeptis, un ohträ gau-
drihs stihwa fasalt, nè tas irr pa trakku!

Bet kà tad isftattahs wirs schihs semmes?

Prassi tik lahdam zilwekam, kam tà fattloht weffels zilweka prahts, prassi tam, kas tas labbakais un augstakais irr wirs schihs semmes, winsch tew. atbildehs: Tas labbakais un augstakais irr tas zilweks! Labbi atbildehts! Bet usftattees tik nu to zilweku ar wiinna dsihshanu, wiinna darbeem un wiinna sfreeschanu. Mett azzis us tirgu un eelu, un apluhko tohs garram eedamus. Redsi tik, ka tee pa pulkeem weens gar ohtru speeschahs, weens eet ahtraki, ohtris lehnaki, treschais stahw eeksch dohmahm, un zettortais sfreen; weens nahf schurp, ohtris eet turp, treschais sfreen frustam par eelu. Tas nefs papihru rulli, schis akminus, winsch sabaku pahri, un zitti eet tufschahm rohahm. Apdohma nu, kas irr scho zilweku waijadsiba, ko winni wiffi gribb tà speesdamees un sfreedami?

Ne launees wifs, bet isfakki, ta irr nauda, ko tee wiffi sadsiht gribb.

Nauda! Kas tad irr nauda? No semmes israkta un raibi isfista semme. Un pehz schihs israibotae semmes sfreen wiffa zilweziba. Woi effi redsejis behrnus, kas raibu akmentinu labbad few deggunus affinainus fassit? Nu tè tew tahds patz trakkums. Tee zilweki tahs raibas semmes labbad arri daudsreis zits zittam deggunu fadausa. Tu man nu fazzifi, ka nauda irr tik ta leeta, zaur ko zittu ko labbu dabbu baudiht. Labbi, bet apluhko tik, ka tas irr scheitan isftattahs!

Ta semme isdohd auglus un stahdus preeksch wiffceem raddijuneem, tà ka neweenam naw waijadsigs badda mirt. Tas irr skaidra leeta. Wiffceem zilwekeem, kas teju irr, irr ko ehst. Weens zilweks warr par ohtru mas wairak apehst. Ko tas zilweks ne apehd, tas beidsiht fama tajahs zaur skahpschanu un pubshanu. Nu es tewi jautaju miblais lassitajs! Ko palihds tahs mohkas pehz ehdeena un apehrba, ko palihds ta naudas krahschana un sabehrschanu ar laudsehnm? Es gribbu tew to israhdiht.

Tam wihram, kas patlabban garram eet, irr leelas behdas, jo wiinam irr 80 tuhkstoschu rublu mahja, un wehl divi reis tik dauds us augleem isdohhti. Bet nu tas dsirdejis, ka paradneeki ne gribboht un ne warroht wairs tam maksahf. Redsi nu tahs bailes un tohs sweedrus us wiinna gihmja, winsch fakkahs pawiffam nopohstihst zilweks effohrs. Winsch no behdahm skaidri no prahta isgahjis, un ne apdohma, kà, kad winsch par 40 tuhkstoscheem rubbuleem few usturru pirktu, tas wehl 40 tuhkstoschus rubbulus us eelu ismest warretu, winsch ne apdohma, ka ne kahda nelaine tam naw usgahjusi.

Bet katriis kas dsird, ka tas effohrt 160 tuhkstoschus rubbulus pasandejis, wiinu kà nelainigu noscheplohs! Nu falki man, woi ta pasaule naw trakka?!

Bet tu fahkfi no labklahschanas runnahf, ka: no smukkeem ratteem un labbeem sirgeem. Labbi! Kas tad irr smukki ratti un brangi sirgi? Ja kahds zilweks no Esara wahrteem, lihds teatera nammu gribbetu eet, tad jaw tam irr divi kahjas, ko tas weegli warr bruhkehft, bet ne, winsch leet eejuhgt, un ta kutscheera diwas, un sirgu astonas kahjas, un tad rattu tschetras kahjas, tas irr tohs rittenus, tas eekustina, un to wiffu tapehz darra, lai tam sawas diwas kahjas, kas zaur to ne mas stiprafas ne tohp, ne buhtu jawalka. Nu eet schis zilweks ne us diwahm, bet us 14 kahjahm, un tam irr tas preeks, ka tas septinas minutes ahtraki teatera nammâ nokluis, ne ka kahjineeks, bet falki man, zif ilgi bij schim braujejam us faru labbumu jagaida, lihds wifs kluë fataisihst un eejuhgt? Bet lai nu arri buhtu schis zilweks tahs 7 minnutes pateeki winnejis, ko winsch eefahks ar tahm septinahm minnutehm? Winsch iswelk no kuller addatinu un isbakstahs few sohbus; tatschu kas. Tad nu ta starpiba starp braujeju un kahjineeku zits naw, ka 7 minnutes ilga sohbu bakstischana! Dihwaina pasaule!

Bet nu tik apdohma, ka tas wehl sirdi fahp, ar divi sirgeem braukt. Tschetreeem waijag buht,

uu tà 20 lihds 24 kahjas eekustinaht, lai war-
retu wehl 2 jeb 3 minnutes ilgaki sohbus bakstihht.
Nu es tew jautaju woi tur irr prahts?

Bet labbieht! Ja, tas irr atkal kas no
jauna. Kas tas irr labbi ehst? Dauds wairak
weens par ohtru tatschu ne warr ehst, bet winsch
ehd labbaku, tas irr, wairak sweesta un zukkura!
Bet nu isej no pilfata us laukeem un redst, ka
tee nabbaga laudis ar sweedreem sawa waiga to
peenu krahj un freimu pa sweestu pahrtaisa, un
turflaht par sawu gruhtu dsihwi suhds un brehz.
Redst tik ka schee zilwekl ne buht ne apkerr, ka ta
leela dsihwibas laime irr wiinu rohkas. Sakki
tu to scheem laudim, ka wissa zilweziba pehz
sweesta tà mohzahs; publejahs un noskreenahs,
tad wiini tew ne tizzehs, bet arbildehs: Al brih-
numb, sweesta mahzina jaw tik maksa diwi seffe-
rus! Ja, ja, mannas mihlas fainneezes, galla
ta starpiba starp laimi un nelaimi zittur ne gult,
ka juhfu kreima kehrites.

Indijas semme mohzahs tee nabbagi lautini
pee zukkura taifischanas, un ne apdohma ka
winneem ta semmes laime rohkas irr.

Ja ja, tapehz mehds fazzihht: Tas sawu naudu
sweesta apehdis, — jo par naudu dabbu zukkuru
un sweestu, sweestu un zukkuru!

Ja tu wehl runnatu no pihpja un tabakas.
Kas tad irr pihpis? No balta mahla jeb kohka
taifihht skurstenis, ko ar to pa puffi fapuiischi
sahli, ko tabaku sauz, kurrina. Woi te ne warr
fazzihht: tas irr sawu naudu zaur fapuiischahm
lappahm pelnds un duhmòs iskuhpinajis.

Vateesi johzigi. — Semmes laime, tu no zitta
ne pastahwi, ka no zukkura, sweesta un tabakas.

Kad kahds leels kungs, kam walsts un semme
peederr, no pihpja, zukkura un sweesta eekschas
famaitajis, tad es tew jautaju, fur tad irr win-
na baggatiba?

Eij eij tu mihla pasauke, tu effi trakka, wiss
irr traks, un skahde, ka es patš arri traks esmu,

zittadi es jaw fenn tew buhtu fahchjis un trakku-
nammà nodewis.

W. W — 8.

Sables preeksch mihlestibas karsohna.

Tai 25ta Juhli pulksten 11tòs wakkarà, ne
atminnu wairs kahdà gaddà, pee bahlas mehnefs
gaismas us Salko tiltu stahwedami eeraudisjam
zilweku, kas swahrkus nowilzis Drifsnà brad-
daja, few nahwi mekledams. Starp mums skat-
titajeem gaddijahs arri weens no palizeijas, kas
swahrkus, ko nahwes mekleta is us kraffa bij at-
stahjis, sawa glabbaschanà nehmis, mums us-
sauze, lai nelainigu eitoh paligà glabht. Bet
paldees Deewam, glabheja ne wajjadseja! Kad
schai dsihwibu apnikfuschai dwehselei tas uhdens
jaw lihds paduffehm gahje, un to no mihlestibas
karstu firdi atdsiffinaja, nahze ta patti lehnitinam
pee mallas, fur wakmeistera kungs to pretti neh-
mis, us palizeiju aiswedde. Un us to jauta-
schanu: Kapehz sewi gribbejat slijzinatees? ar
firdi satreekdamu un raubadamu balfi atbildeja:
„Wanna bruhhte manni aiskaitinajuse.“

W. W — 8.

Teesas fluddinaschanas.

Wissi tee, kam kahdas parradu prassischanas buhtu
pee tahs mantas ta nomiruscha Pommuschas zimmer-
manna Jehfab Ragauski, tohp usaizinati, lihds 10tu
Webruar 1848 ar sawahm prassischannahm scheit us-
dohtees, jo wehla ne weenu wairs ne klauschs.
Pommuschas pagasta teesa, tai gta Dezember 1847. 2
(Nr. 68.) Jahu Tschilste, pag. wezzakajs.
J. Lust, pag. teesas skrihweris.

No Krohna Aurenmuischas pagasta teesas tohp wissi
tee, kam kahdas taisnas prassischanas buhtu pee ta

no mahjam islikta Krohna Aurenmuishas fainneeka Janne Jansohn no Bungu mahjam, par ka mantu parradu dehl konkurse spreesta, usaijinati, pee saude-
schanas sawas teefas lihds 28tu Webruar 1848 ar sawahm prassischanam pee schihš teefas peeteiktees, sawas peerahdischanas peenest un peeminnetâ terminâ sanahl. Krohna Aurenmuishas pagasta teefa, tai 23schâ Dezember 1847. 3

(L. S.) Peesehdetajš Dahwe Uiz.
(Nr. 984.) Teefas farihweris Berg.

* * *

No Krohna Aurenmuishas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam labbas taisnas prassischanas buhtu pee ta no mahjam islikta Krohna Zimmeresmuishas fainneeka Jahne Dunne no Dunnu-Trinnes mahjam, par ka mantu parradu dehl konkurse spreesta, usaijinati, pee saude-
schanas sawas teefas lihds 28tu Webruar 1848 ar sawahm prassischanam pee schihš teefas peeteiktees, sawas peerahdischanas peenest un peeminnetâ terminâ

sanahl. Krohna Aurenmuishas pagasta teefa, tai 23schâ Dezember 1847. 3

(L. S.) Peesehdetajš Dahwe Uiz.
(Nr. 987.) Teefas farihweris Berg.

Zittas fluddinaschanas.

Tai 7tâ Webruar 1848 taps Bukkaischumuischâ (Fockenhof) weena mahju weeta, ar labbeem leelem laukeem un pilnigu seena- un gannibu-pahrtikschanu, us 12 gaddeem wairaksohlitajeem us arrenti isdohta. Peederrigas sinnas warr dabduht pee Baron Wehr kunga Krohna Deguhnes-muischâ, kâ arri pee Bukkai-
schumuischâ waldischanas. 2

* * *

Schenberges wehja = sudmallas (Fuß Holländer) ar trim gangeem, taps us wairak gaddeem us arrenti is-
dohtas. Arrentes mihtotaji warr Schenberges muishâ peeteiktees. 3

Saffelkus, walbitajš.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgâ, tanni 5tâ Janwar 1848.

	Sudraba naudâ.			Sudraba naudâ.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
1 jauns dahlderis	1	33	1 pohds kannepu	1	—
1 puhre rudju	1	65	1 — linnu labbafas surtes	1	60
1 — kweeschu	2	75	1 — — slistakas surtes	1	40
1 — meeschu	1	20	1 — tabaka	—	75
1 — meeschu = putrainu	2	—	1 — dselses	—	80
1 — auſu	—	80	1 — sweesta	2	20
1 — kweeschu = milku	3	50	1 muzza filku, preeschu muzza	7	25
1 — bibdeletu rudju = milku	2	—	1 — — wihtschu muzza	7	50
1 — rupju rudju = milku	1	55	1 — farkanas sabls	7	—
1 — ſirnu	2	—	1 — rupjas leddainas sabls	6	—
1 — linnu = sebklaš	2	25	1 — rupjas baltas sabls	5	50
1 — kannepu = sebklaš	2	—	1 — ſmalas sabls	4	50
1 — timmeu	5	—			

W r i h w d r i k k e h t .

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes: Hofrath de la Croix.